

Ящук Ірина Петрівна
студентка IV курсу ФЕМ
Житомирський державний
технологічний університет
Україна, м. Житомир

РОЛЬ ЕКОЛОГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ У ФОРМУВАННІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Market participants who wish to develop and maintain their positions on it, systematically search for ways to increase competitiveness. Its components include environmental factors, increasing the significance of which raises the question of continuous improvement of environmental management systems.

Розробка систем екологічного менеджменту пов'язана із пошуком нових шляхів розв'язання проблем екологічного характеру.

Екологічний менеджмент – ініціативна й результативна діяльність економічних суб'єктів, спрямована на досягнення їхніх власних екологічних цілей, проектів та програм, розроблених на основі принципів екоефективності й екосправедливості. Екологічний менеджмент можна трактувати як екологічно безпечне управління виробництвом, за якого досягається оптимальне співвідношення між екологічними та економічними показниками.

За ефективного екологічного менеджменту забезпечується кредит довіри підприємства у відносинах з усіма зацікавленими в його діяльності сторонами. Саме в цьому полягає основна перевага екологічного менеджменту порівняно з традиційним формальним екологічним управлінням.

У процесі розвитку суспільства постійно виникають протиріччя між зростаючими потребами людей і обмеженими можливостями біосфери, природних ресурсів.

Екологічний менеджмент повинен враховувати ці протиріччя і визначати раціональні співвідношення між рівнями споживання, розвитку виробництва й екологічними факторами.

На рівні країн екологічно зорієнтована економіка забезпечує підвищення конкурентоспроможності нації в цілому шляхом поліпшення середовища, поліпшення якості та збільшення тривалості життя населення. Окрема компанія відразу може не отримати результату від капіталовкладень в охорону навколишнього середовища, тоді як у масштабі країни такі переваги більш очевидні, навіть якщо вони не завжди дістають чітку вартісну оцінку. Наприклад, введення норм очищення стічних вод може підвищити витрати окремих фірм, але створить водночас позитивний ефект у масштабах країни завдяки зменшенню захворювань населення через застосування забрудненої води. В низці випадків екологічно зорієнтоване виробництво може підвищити й конкурентоспроможність галузей та окремих компаній.

Врахування екологічного чинника може підвищити конкурентоспроможність і окремих компаній. У 1980-ті та, особливо, в 1990-ті роки за умов жорсткої конкуренції кардинально змінилося ставлення до екології бізнесу. Він поступово став розглядати екологічно зорієнтоване виробництво як сферу перспективного розвитку, а в низці випадків – як єдину альтернативу свого виживання. Відомо безліч чинників, що впливають на цей процес: формування нових цінностей у суспільстві, спрямованих на шанобливе ставлення до природи, що проявляється у зростанні попиту споживачів на екологічно чисту продукцію в розвинутих країнах; необхідність дотримання державних і міжнародних екологічних норм. Економічні важелі є найефективнішим стимулом підвищення екологічних характеристик виробництва.

Однією з найважливіших причин врахування екологічного чинника бізнесом слугує поява нових можливостей для компаній. Бізнес дедалі частіше розглядає екологічну складову у своїй діяльності вже не як перепону розвитку підприємства та обов'язкові витрати, а як сферу додаткових можливостей, новий засіб підвищення конкурентоспроможності. Заходи з охорони навколишнього середовища часто призводять до прямого зниження витрат виробництва завдяки скороченню виробничих витрат, мінімізації втрат і переробці відходів.

Досить часто екологічні проблеми відкривають перед компаніями додаткові можливості для розвитку ділової активності. Основна причина виникнення таких можливостей – поява й постійне вдосконалення нових технологій, що слугують запорукою реалізації стратегії розвитку компаній.

Першорядним завданням на сьогодні є формування екологічно справедливого ринку, який має бути створеним як у межах світової спільноти, так і всередині кожної країни. На сьогодні на вітчизняному ринку конкурентоспроможність промислових товарів практично не залежить від екологічної чистоти його виробництва. Проблема формування зорієнтованої на експорт економічної стратегії та вплив екологічної чистоти виробництва на конкурентоспроможність товарів і послуг – найважливіше завдання майбутнього.

Отже, застосування елементів екологічного менеджменту є важливим та вигідним як в масштабах країни, так і окремого підприємства. Їх впровадження зводять до мінімуму негативні впливи господарської діяльності на навколишнє середовище, а також досягається високий рівень екологічної безпеки процесів виробництва продукції та надання послуг, здійснюється пошук найбільш конкурентоздатних рішень у сфері управління природоохоронною діяльністю.

Список використаних джерел:

1. Федулова Л.І. Менеджмент організацій / Л.І. Федулова. – К.: Либідь, 2004. – 448 с.
2. Семенов В.Ф. Екологічний менеджмент / В.Ф. Семенов. – К.: Знання, 2006. – 366 с.